

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 2284/21
20.5.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорана Хацића, председника већа, Радмиле Ђурић и Маје Чогурић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., ..., чији је пуномоћник Марјана Д. Мајсторовић адвокат из Београда, Гаврила Принципа 43, против тужене Републике Србије, Министарства правде коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду Косовска 31, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама тужиле и тужене изјављеним против пресуде Вишег суда у Београду П 5056/17 од 20.1.2021. године, у седници већа одржаној дана 20.5.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 5056/17 од 20.1.2021. године у ставу првом изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Вишег суда у Београду П 5056/17 од 20.1.2021. године у ставу другом и трећем изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиле и тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу четвртом изреке пресуде Вишег суда у Београду П 5056/17 од 20.1.2021. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви тужиле и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 5056/17 од 20.1.2021. године ставом првим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиле па је обавезана тужена да тужили на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе исплати износ од 2.000.000,00 динара са законском затезном каматом од 20.1.2021. године до исплате.

Ставом другим изреке одбијен је делимично тужбени захтев тужиле којим је тражила да суд обавезе тужену да тужили на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе исплати износ преко досуђеног износа од 2.000.000,00

динара, а до траженог износа од 8.000.000,00 динара са законском затезном каматом.

Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев тужиље којима је тражила да суд обавезе тужену да тужиљи на име накнаде материјалне штете због неоснованог лишења слободе исплати износ од 2.662.329,00 динара и то на име накнаде за трошак ангажовања браниоца – адвоката у износу од 1.118.970,00 динара, на име накнаде издатака око слања пакета са храном и другим потребама осуђенику и накнада путних трошкова око посета осуђенику у износу од 134.743,00 динара, на име надокнаде за изгубљену или умањену зараду за период од 2011. до 2016. године у износу од 1.039.616,00 динара и на име накнаде за прекинуто школовање и напредовање у каријери у износу од 369.000,00 динара са законском затезном каматом.

Ставом петим изреке обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 135.700,00 динара.

Против наведене пресуде тужиља и тужена су благовремено изјавиле жалбе због битне повреде одредаба парничног поступка, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права. Тужиља наведену пресуду побија у ставу, другом, трећем и четвртом изреке, док тужена ову пресуду побија у ставу првом и четвртом изреке.

Тужиља је доставила одговор на жалбу тужене.

Испитујући правилност побијане пресуде у границама законских овлашћења из члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр. 72/11, са изменама и допунама), Апелациони суд је нашао да је жалбе парничних странака нису основане.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности, а није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП на коју се садржином жалбе тужиље посебно указује. Супротно наводима жалбе тужиље изрека пресуде је разумљива, не противречи сама себи ни разлозима који су у образложењу пресуде наведени о свим битним чињеницама на јасан и непротивречан начин, а које несумњиво произлазе из изведених доказа и целокупног стања у списима предмета, због чега побијана пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати.

Према утврђеном чињеничном стању тужиља је провела у притвору укупно 297 дана почев од 8.11.2011. године када је лишена слободе до 31.8.2012. године. Притвор је тужиљи одређен због тога што је постојала бојазан да би боравком на слободи као окривљена могла утицати на саокривљене и сведоке и на тај начин могла ометати истрагу. Решењем Вишег суда у Београду К 177/12 од 31.8.2012. године укинут је притвор тужиљи и одмах је пуштена на слободу, а овим решењем изречена јој је мера забране напуштања боравишта. Пресудом Вишег суда у Београду К 286/15 од 24.9.2015. године која је постала правноснажна 25.1.2016. године тужиља је ослобођена од оптужбе да је извршила кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога у саизвршилаштву из члана 246 став 3 КЗ у вези става 1 КЗ те је

одређено да трошкови поступка у овом делу падају на терет буџетских средстава суда. Пре овог догађаја тужилца није била осуђивана. У притвору су услови били тешки. Током притвора боравила је у ћелији са женама које су ту биле због привредног криминала величине 12 м² са отвореним тоалетом. Атмосфера је била мучна, услови нехигијенски, запослени у затвору су углавном били коректни према тужилци зависно од тога ко је командирка. Затворска храна је била лоша. Тужилца је приведена са јаким бронхитисом и прехладом. Током боравка у затвору санирала је упалу плућа, а након изласка је решила проблем који је имала са препоном. Ових здравствених проблема нису оставили трајне последице на њено здравље. У затвору је имала и јаку упалу бешике коју је такође временом санирала. У затвору су реаговали на све њене притужбе везано за здравље тужилце и дозвољавали су тужилци посете амбуланти. Тужилца у притвору није имала потребе за посете неуропсихијатру, нити се након изласка обраћала неуропсихијатру. По изласку из затвора вест о томе зашто је била тамо проширила се у ... где је провела три године након изласка. У питању је била мала средина, причало се да се дрогира и продаје дрогу иако потиче из угледне породице. Тужилцином оцу је опао посао у пицерији, а тужилца и њена породица су се осећали осрамоћено. Издаци настали за тужилцину породицу који се односе на слање пакета са храном и на путне трошкове који су настали приликом посете тужилци у износу од 134.743,00 динара су сносила друга лица, а не тужилца лично. У погледу накнаде материјалне штете због изгубљене зараде за период од 2011. до 2016. године тужилца није доставила доказе из којих се може утврдити да ли је била у радном односу, код ког послодавца, у каквој врсти радног односа, колика су јој била примања, да ли је актом послодавца била удаљена са рада за време трајања притвора и да ли је примала зараду. У погледу накнаде материјалне штете због прекинутог школовања и напредавања у каријери тужилца није доставила доказе на околност коју школу је похађала, те да је због лишења слободе прекинула школовање као ни друге доказе о напредавању у каријери. Тужилца у погледу претрпљеног физичког бола и страха као одвојених видова штете није предложила вештачење на основу кога би суд могао да утврди узрочну везу, проценат у већања тегоба као и интензитет и трајање страха, због чега су утврђене уобичајене последице неоснованог лишења слободе. Утврђено је и на основу вештачења да до умањења животне активности са неуропсихијатријске стране код тужилце услед страха изазваног притварањем и боравком у притвору није дошло. Тужилца се обраћала туженој са захтевом за накнаду штете због неоснованог лишења слободе који тужена није разматрала.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је закључио да је тужена одговорна за штету коју тужилца трпи те да тужилца има право на накнаду нематеријалне штете због тога што је неосновано задржана 297 дана у притвору све сагласно одредби члана 584 ЗКП. Првостепени суд је закључио да се изречена мера забране напуштања боравишта не може сматрати неоснованим лишењем слободе те да се ова мера изриче ради обезбеђења присуства окривљеног у кривичном поступку и не састоји се у лишавању слободе због чега и не може бити основ за накнаду штете. Одлучујући о висини правичне накнаде за претрпљену нематеријалну штету првостепени суд је применом одредбе члана 200 ЗОО и члана 232 ЗПП ценећи све околности конкретног случаја а посебно године живота тужилце, породичне прилике, ранији живот, дужину лишења слободе, услове боравка у притвору, тежину и природу кривичног дела чије јој је извршење било стављено на терет, однос средине према тужилци после лишења слободе, одвојеност од породице, дужину трајања страха и

психичког стреса код тужиле као и њено здравствено стање у току и након притварања обавезао тужену да тужиљи накнади нематеријалну штету за претрпљене душевне болове због неоснованог лишења слободe у износу од 2.000.000,00 динара који по оцени првостепеног суда представља правичну новчану накнаду која одговара значају повређеног добра, циљу коме та накнада служи као и томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом. На досуђени износ накнаде нематеријалне штете првостепени суд је тужиљи досудио законску затезну камату од пресуђења до исплате сагласно одредби члана 277 ЗОО док је износ преко досуђеног износа од 2.000.000,00 динара до траженог износа од 8.000.000,00 динара одбијен с обзиром на то да је захтев тужиле превисоко постављен. Приликом доношења одлуке о накнади нематеријалне штете због неоснованог лишења слободe првостепени суд је имао у виду да она представља јединствен вид штете који обухвата све штетне последице које неосновано лишење слободe оставило на личност оштећене, те да се за ову штету досуђује један износ накнаде при чијем одмеравању суд узима у обзир све околности случаја. У погледу досуђивања накнаде наматеријалне штете због претрпљеног физичког бола и страха као одвојених видова штете које је тужилја посебно определила у тужбеном захтеву првостепени суд је нашао да би досуђивање такве штете било оправдано само у ситуацији када последице које лице трпи због неоснованог лишења превазилази јачину која је уобичајена код сваког просечног човека. С тим у вези првостепени суд је ценио да је тужилја у тужби навела да јој је здравље било нарушено и пре лишења слободe, односно независно од лишења слободe у свом исказу је истакла да је приведена са већ јаким бронхитисом и прехладом, да здравствени проблеми нису оставили трајне последице по њено здравље, да су у затвору реаговали на све њене притужбе у вези са њеним здрављем и да су јој дозвољавали посебе у амбуланти. По оцени првостепеног суда уколико је због услова у притвору њено здравље било погоршано и уколико је претрпљени страх био високог интензитета тужилја је била дужна да у овом делу предложи вештачење које није предложила, а на основу којег би суд могао да утврди узрочну везу, проценат увећања тегоба као и интензитет и трајање страха. Околности везане за тужилјино здравствено стање и претрпљени страх првостепени суд је имао у виду приликом одмеравања висине накнаде штете. Када је реч о захтеву за накнаду штете на име умањења животне активности вештачењем је утврђено да до умањења животне активности није дошло због чега јој није посебно досудио ову накнаду. Из наведених разлога првостепени суд је одлучио као у ставу првом и другом изреке побијане пресуде.

У односу на захтев тужиле за накнаду материјалне штете првостепени суд је нашао да је овај захтев тужиле неоснован због чега је одлучио као у ставу трећем изреке побијане пресуде. По оцени првостепеног суда, када је реч о захтеву за накнаду материјалне штете у износу од 1.118.970,00 динара који се односи на трошкове настале услед ангажовања браниоца-адвоката такав захтев је неоснован из разлога што решење о трошковима парничног поступка доноси суд у кривичном поступку на опредељени захтев пуномоћника, а правноснажном пресудом Вишег суда у Београду К 286/15 од 24.9.2015. године којим је тужилја ослобођена од оптужбе одређено је и да трошкови поступка у овом делу падају на терет буџетских средстава суда. Одлучујући о захтеву за накнаду материјалне штете која се огледа у издацима насталим за тужљину породицу који се односе на слање пакета са храном и на путне трошкове који су настали приликом посета тужилји у износу од 134.743,00 динара првостепени суд је оценио да је основан приговор недостатака активне легитимације истакнут од стране

тужене имајући у виду да су ове трошкове сносила друга лица, а не тужила лично па како је право на накнаду штете због неоснованог лишења слободe строго личног карактера, право на накнаду има само лице које је неосновано лишено слободe, а не и његови сродници. Суд је одлуку о захтеву за накнаду материјалне штете због изгубљене зараде за период од 2011. до 2016. године у износу од 1.039.616,00 динара и материјална штета због прекинутог школовања и напредовања у каријери у износу од 369.000,00 динара донео применом члана 231 ЗПП која се односи на терет доказивања.

Све важне чињенице за доношење одлуке о основаности тужбено захтева првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио доказима које је правилно ценио применом члана 8 Закона о парничном поступку. Жалбом парничних странака чињенично стање није доведено у сумњу а у жалбама нису истицане нове чињенице нити предлагани нови докази у смислу одредбе члана 272 ЗПП.

Полазећи од правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања првостепени суд је правилном применом одредбе члана 384 ЗКП правилно закључио да је тужена у обавези да тужили накнади нематеријалну штету коју је претрпела због неоснованог лишења слободe. Одлучујући о висини накнаде штете првостепени суд је правилно одлучио водећи рачуна о значају повређеног добра и циљу којем ова накнада служи у смислу одредбе члана 200 када је с обзиром на дужину трајања притвора, врсту кривичног дела које је тужили стављено на терет, личне и породичне прилике тужиле у време боравка у притвору, услове боравка у притвору, однос околине након изласка из притвора као и друге околности које утичу на природу и дужину трајања душевних болова тужили досудио износ од 2.000.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете због претрпљених душевних болова због неоснованог лишења слободe у трајању од 297 дана, с обзиром да и овај суд налази да наведени износи представљају правичну новчану накнаду која одговара нематеријалној штети коју је тужила неоснованим лишењем слободe претрпела. Правилно је првостепени суд оценио и да нематеријална штета због неоснованог лишења слободe представља јединствен вид штете која обухвата све штетне последице које је неосновано лишење оставило на личност оштећене па како тужила није доказала да је трпела физички бол и страх у већој мери односно интензитету која је уобичајена код сваког просечног човека, те како није доказала да је дошло до умањења животне активности код тужиле услед неоснованог лишења слободe, правилно је првостепени суд тужили досудио јединствену новчану накнаду. На досуђени износ у овом делу првостепени суд је правилно применио одредбу члана 277 ЗОО када је досудио законску затезну камату почев од дана пресуђења па до коначне исплате. Правилна је и одлука првостепеног суда којом је одбио захтев тужиле за накнаду материјалне штете имајући у виду правилну примену правила о терету доказивања у односу на захтев за накнаду штете због изгубљене и умањење зараде и на име накнаде за прекинуто школовање и напредовање у карјери, те правилну оцену приговора недостатка активне легитимације у односу на захтев за накнаду око слања пакета са храном и другим потребама осуђенику и накнада путних трошкова око посета, те правилан закључак првостепеног суда да се трошкови кривичног поступка досуђују у кривичном поступку који је вођен против тужиле.

Неосновано се жалбом тужиле оспорава одлука првостепеног суда у делу у којим је одбијен захтев тужиле за накнаду материјалне штете на име трошкова ангажовања браниоца – адвоката у кривичном поступку. Наиме, одредбом члана 265

став 1 Законика о кривичном поступку („Сл. гласник РС“ бр.72/11, ... и 35/19), одређено је да на терет буџетских средстава суда падају трошкови кривичног поступка из члана 261 став 2 тачка 1 до 6 овог Законика, нужни издаци окривљеног и нужни издаци и награда браниоца и пуномоћника (члан 103. став 3.), као и награда вештака и стручног саветника, у случају када је против окривљеног обустављен кривични поступак, када се оптужба одбије или када се окривљени ослободи од оптужбе. Ставом 6 истог члана, прописано је да ако захтев за накнаду нужних издатака и награде из става 1 овог члана не буде усвојен или суд о њему не донесе одлуку у року од три месеца од дана подношења захтева, окривљени и бранилац имају право да потраживања остварују у парничном поступку против Републике Србије. Имајући у виду услове за потраживање у парничном поступку накнаде на име нужних трошкова заступања у кривичном поступку, предвиђених Закоником о кривичном поступку, овај суд налази да у смислу одредбе члана 265 став 6 ЗКП у конкретном случају нису испуњени услови за усвајање захтева тужиље у овом делу. Наиме, правилна примена наведене законске одредбе подразумева да окривљени, против кога је правноснажно обустављен кривични поступак, право на накнаду трошкова насталих у том поступку може остварити у парничном поступку против Републике Србије, али само у случају када у кривичном поступку његов захтев није усвојен, односно када је његов захтев одбијен, као неоснован или у случају када суд о томе не донесе одлуку у року од три месеца од дана подношења захтева. У конкретном случају чињеничним наводима тужбе и у току поступка тужиља није тврдила да је захтев тужиље за накнаду трошкова браниоца у кривичном поступку одбијен од стране суда, односно да суд није одлучио о њеном захтеву у прописаном року, већ је супротно томе у свом исказу у својству парничне странке навела да бранилац тужиље по њеном сазнању није тражио од кривичног суда да се надокнаде трошкови када је ослобођена, као и да јој није познато због чега адвокат те трошкове није тражио, што и тужбени захтев у овој правној ствари чини неоснованим, па је као такав правилно одбијен побијаном одлуком.

Неосновано се жалбом тужиље спорава одлука првостепеног суда у делу у којим је одбијен захтев тужиље за накнаду материјалне штете на име трошкова за слање пакета, путних трошкова и трошкова затворске кантине. Наиме, тужиља је у свом исказу које је суд прихватио као поуздано доказно средство навела да је затворска храна била таква да не зна да ли би је кучету дала, тако да је храну куповала у кантини од новца који су јој родитељи уплаћивали и хранила се храном која јој је стизала пакетима од родитеља, да су јој родитељи доносили лекове у вези са упалом плућа, да је мајка тужиље тужиљи уплаћивала новац, а да су командири на признанице давали новац тужиљине мајке тужиљи који је тужиља трошила за личну хигијену и храну, од уложака, сапуна, преко средстава за прање собе (лимунтус, сода бикарбона, прашак за прање веша и собе), хране (сухомеснато, јогурт, млеко, паштете). Из наведеног произлази да је до умањења, у узрочно-последичној вези с неоснованим лишењем слободе, дошло у имовини трећих лица како је то специфицирано у тужби у овој правној ствари (за накнаду путних трошкова тужиљиних родитеља и сестре у износу цене повратне карте у износу од 21.900,00 динара и 5.700,00 динара, накнаде издатака око слања пакета са храном и другим потребама осуђенику у износу од 22.000,00 динара и накнада трошкова затворске кантине по признаницама у укупном износу од 85.143,00 динара), а не тужиље, како је то закључио првостепени суд, па како се жалбеним наводима тужиље не оспорава наведена чињеница да се радило о имовини чланова породице тужиље, без обзира што је пакете и новац непосредно трошила

тужиља, неосновано се жалбом тужиље оспорава оцена основаности усвојеног приговора недостатка активне легитимације на страни тужиље. С тим у вези, без утицаја на другачију одлуку суда су признанице у списима предмета на које се тужиља позива у жалби, достављене у прилогу тужбе у погледу новчаних износа који су примљени од стане различитих лица на име тужиље имајући у виду да се наведеним признаницама само потврђује исказ тужиље који је првостепени суд сматрао довољним за одлучивање да су новчане уплате тужиљи вршене од стране трећих лица због чега се радило о умањењу њихове имовине а не имовине тужиље. Осим наведеног, супротно наводима жалбе који су у погледу потреба тужиље због којих је тужиља трошила новац у притворској кантини паушални, као што су били паушални и наводи тужиље у тужби и током поступка у овом делу, из исказа тужиље не произлази да је имала веће и другачије потребе у притвору у погледу исхране, хигијене и здравствене заштите у односу на оне које би имала да се налазила на слободи из чега произлази да није могла трпети штету за чију накнаду би била одговорна тужена. Супротно томе, тужиља је у свом исказу навела да је у просеку месечно трошила између 3.000,00 и 5.000,00 динара колико је новца од мајке и добијала. При том из исказа тужиље не проистиче ни противправно понашање органа тужене у смислу одредаба члана 66, 69, 70 и 101 у вези члана 239 Закона о извршењу кривичних санкција ("Службени гласник РС", бр. 85/2005, 72/2009, 31/2011) важећим у време боравка тужиље у притвору за које би постојала одговорност тужене у смислу одредбе члана 172 ЗОО. Супротно томе, из чињеничних навода тужбе и исказа тужиље у овом делу произлази да је слање новца и пакета представљало добровољну подршку породице те да се тужиља користила правом на пријем пакета и новчаних пошилики у смислу одредбе члана 84 и 85 Закона о извршењу кривичних санкција због чега не може постојати оговорност тужене за накнаду штете.

Неосновано се жалбом тужиље оспорава одлука првостепеног суда у делу у којим је одбијен захтев тужиље за накнаду материјалне штете на име умањене или изгубљене зараде у укупном износу од 1.039.616,00 динара и то на основу збира просечних месечних зарада у Републици Србији за период од октобра 2011. године закључно са јануаром 2016. године. Наиме, из исказа тужиље се не може извести поуздан закључак о разлозима отказа тужиље који би били у узрочно-последичној вези са неоснованим лишењем слободе. Супротно томе, тужиља наводи да је радила у "Бонђорну, где је добила отказ чим је отишла у затвор, да их није тужила и ако је знала да је имала право да их тужи и да нису смели да јој дају отказ, те да је имала право да остварује зараду док је била у притвору, али да та своја права није искористила, као и да се са послодавцем споразумела да га не тужи, а да је послодавац брати на посао, због чега је почев од 2014. године поново почела да ради у "ББ". Надаље, у свом исказу је навела да је по изласку из притвора покушала да нађе други посао, али да то није успела да учини из разлога што ни један други послодавац није био расположен да је прими у радни однос, а да мора да одсуствује са посла због суђења. По налажењу овог суда напред наведени разлози незапослености тужиље након изласка из притвора не представљају основ за одговорност тужене за накнаду штете имајући у виду да су органи тужене овлашћени да покрену и воде кривични поступак када су за то испуњени законски услови. Право на накнаду штете због грешке државног органа регулише Устав Републике Србије у члану 35 и члан 172 ЗОО. Услов за одговорност државе је незаконит или неправилан рад државног органа или службеника. Закон о кривичном поступку као специјални пропис нормира случајеве из кривичног поступка у којима

оштећено лице има право на накнаду штете. У кривичној материји право на накнаду штете има лице неосновано лишено слободе или неосновано осуђено. Одредбом члана 584 став 1 тачка 1 ЗКП прописано је да се неосновано лишеним слободе сматра лице које је било лишено слободе, а није дошло до покретања поступка, или је правноснажним решењем поступак обустављен или је оптужба одбијена, или је поступак правноснажно окончан одбијајућом или ослобађајућом пресудом. Из цитиране одредбе произилази да лице које је ослобођено од оптужбе у редовном поступку (као у овом случају) нема право на накнаду штете због вођења кривичног поступка. Поступци полицијских органа, јавног тужиоца и судије у случају постојања основа сумње и основане сумње да је извршено кривично дело, ако су предузети по правилима процедуре коју прописују Закон о полицији и Закон о кривичном поступку, не представљају основ за накнаду материјалне или нематеријалне штете јер су засновани на закону. Осим наведеног, чињенице на које се жалбом тужиле указују, да је радни однос тужиле код послодавца престао због трајања притвора дуже од 6 месеци, све у смислу одредбе члана 176 Закона о раду, представљају нове чињенице и нове доказе које тужиле у ранијем току поступка није истицала, а није учинила вероватним да их без своје кривице није могла истаћи раније, због чега не представљају разлог погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања у првостепеној пресуди. Докази на који се тужиле позива у жалби а који су достављени у прилогу поднеска од 14.09.2017. нису од утицаја за другачију одлуку суда. Наиме, извештај о подацима из матичне евиденције РФ ПИО је достављен у прилогу поднеска од 14.09.2017. године насловљеног као предлог за ослобађање плаћања судских такси у циљу доказивања чињеница од којих зависи основаност тог предлога, а не ради доказивања чињеница од којих зависи основаност тужбеног захтева. Стога, како није било одговарајућег доказног предлога тужиле да се тај доказ изведе, првостепени суд је правилно поступио када наведену исправу није уврстио у доказну грађу потребну за пресуђење, због чега је с обзиром да исказ тужиле у овом делу није поткрепљен другим доказима и извео правилан закључак о терету доказивања, односно да тужиле у смислу одредбе члана 231 ЗПП није доказала чињенице на којима заснива свој захтев у овом делу. Надаље, расправно начело супротно истражном начелу прикупљања доказног материјала подразумева да су странке дужне да изнесу све чињенице на којима заснивају своје захтеве и да предложе доказе којима се утврђују те чињенице, те да ће суд да размотри и утврди само чињенице које су странке изнеле и да изведе само доказе које су странке предложиле, ако законом није другачије прописано. На странкама је терет доказивања чињеница на којима заснивају своје захтеве, а изузетно, суд је овлашћен да утврди и чињенице које странке нису изнеле и изведе доказе које странке нису предложиле, ако из резултата расправљања и доказивања произилази да странке располажу захтевима којима не могу да располажу (члан 3. став 3). Из наведених разлога, супротно наводима жалбе тужиле, није постојала обавеза првостепеног суда да по службеној дужности подноси захтев надлежном органу и да на тај начин утврђује да ли је тужиле била у радном односу у време лишења слободе, код ког послодавца и колика је била основица за опорезивање, односно износ зараде. Поред свих ових разлога, по налажењу овог суда тужиле свој захтев за накнаду материјалне штете због изгубљене зараде није могла засновати на бази збира просечних месечних зарада у Републици Србији већ је била дужна да доказује штету коју је претрпела због неоснованог лишења слободе на бази стварне зараде код послодавца односно добитка који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем,

што тужиља доказним предлозима није учинила.

Неосновано се жалбом тужиље оспорава одлука првостепеног суда у делу у којим је одбијен захтев тужиље за накнаду материјалне штете на име прекинутог школовања. Ово из разлога што се из приложених и предложених доказа које је првостепени суд правилно извео и ценио у смислу одредбе члана 8 ЗПП не може извести закључак о томе да је прекид школовања тужиље које је до лишења слободе трајало преко десет година, иако само школовање траје две године, а које тужиља није завршила ни по изласку из притвора, у узрочно-последичној вези и непосредна последица неоснованог лишења слободе тужиље.

Неосновани су и жалбени наводи тужиље и тужене да је висина накнаде нематеријалне штете прениско, односно превисоко одмерена. Ово због тога што је висина правичне новчане накнаде тужиљи правилно одмерена уз уважавање свих околности које у смислу члана 200 ЗОО утичу на овај вид накнаде, односно имајући у виду све субјективне и објективне околности, тежину и природу кривичног дела које је тужиљи стављено на терет, дужину трајања лишења слободе, услове боравка у притвору, породичне прилике и однос околине према тужиљи, па је и по оцени овог суда досуђени износ од 2.000.000,00 динара, правична новчана сатисфакција за претрпљене душевне болове због неоснованог лишења слободе тужиље. Досуђивање накнаде нематеријалне штете у нижем, односно вишем износу по оцени овог суда не би одговарало значају повређеног добра и циљу накнаде нити би одговарало њеној друштвеној сврси.

Суд је ценио и остале наводе жалбе тужиље и тужене и налази да су без утицаја на другачију одлуку, те их посебно не образлаже.

Одлука о трошковима поступка донета је правилном применом одредбе члана 153. и 154. ЗПП.

Из изнетих разлога, применом одредабе члана 390 и 401 тачка 2 ЗПП, одлучено је као у ставу првом, другом и трећем изреке.

Имајући у виду неуспех парничних странака у другостепеном поступку применом одредбе члана 165 ЗПП одлучено као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа-судија
Зоран Хаџић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић